



# СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

## «АНТИКРИЗОВЕ ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ»

Галузь знань	07 – Управління та адміністрування	Освітній рівень	Другий (магістерський)
Шифр і назва спеціальності	072 – Фінанси, банківська справа та страхування	Семестр	2
Назва освітньої програми	Фінанси, банківська справа та страхування	Тип дисципліни	вибіркова
Факультет	Економіки та менеджменту	Кафедра	Фінанси, банківська справа та підприємництво

Обсяг:

За видами занять:

Кредитів ECTS	Годин	Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Вид контролю
4	120	36	-	18	-	66	Залік

## ВИКЛАДАЧ

Гаврікова Аліна Володимирівна, [A.gavrikova.dgma@gmail.com](mailto:A.gavrikova.dgma@gmail.com)



Кандидат економічних наук, доцент кафедри «Фінанси, банківська справа та підприємництво».

Досвід роботи - 18 років.

Автор 47 наукових та навчально-методичних праць.

Провідний лектор з дисциплін: «Фінанси», «Банківська система», «Аналіз банківської діяльності», «Управління фінансово-економічною безпекою», «Методологія та організація наукових досліджень», «Startup: теорія і практика» та ін.

## ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Дисципліна спрямована на оволодіння теоретичними знаннями, уміннями та практичними навичками у галузі антикризового фінансового управління, методологічним апаратом діагностики кризового стану, ймовірності настання банкрутства та потенціалу подальшого розвитку фінансового стану суб'єктів господарювання. Вона відіграє важливу роль у підготовці висококваліфікованих магістрів з фінансів, які володіють уміннями аналізувати причини настання кризи у суб'єктів господарювання та мають навички розробки заходів щодо реструктуризації та фінансового оздоровлення підприємства у процесі прийняття управлінських рішень, оцінювання ступеня кризового стану підприємства та розробки стратегії антикризового фінансового управління.
Мета та цілі	Метою викладання дисципліни «Антикризове фінансове управління» є формування сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань в галузі антикризового фінансового управління, а саме: знань і навичок фінансового управління у кризових ситуаціях, розв'язання складних завдань стратегічного значення, організації системи фінансового управління в умовах економічної нестабільності та кризи, адекватної вимогам сучасної економіки. Тільки на цій основі можливо забезпечити ефективне фінансове управління кризовими процесами на сучасному етапі розвитку бізнесу.

<b>Формат</b>	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль – залік (очний, дистанційний формат).
<b>Пререквізити</b>	Загальні та фахові знання, отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти («Мікро- та макроекономіка», «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання», «Фінансовий аналіз», «Банківська система» та ін.) та на другому (магістерському) рівні вищої освіти (1 семестр) («Фінансовий менеджмент»).
<b>Пореквізити</b>	Знання з дисципліни «Антикризове фінансове управління» у разі її вибору, можуть бути використанні під час написання магістерської роботи за умов відповідності її до теми.

### **Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми**

#### **Інтегральна компетентність (ІК)**

**ІК.** Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

#### **Загальні компетентності (ЗК)**

**ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

**ЗК 4.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

**ЗК 5.** Здатність приймати обґрунтовані рішення.

#### **Спеціальні (фахові) компетентності (СК)**

**СК 2.** Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

**СК 3.** Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

#### **Програмні результати навчання (ПРН)**

**ПРН 1.** Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

**ПРН 2.** Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

**ПРН 3.** Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

**ПРН 4.** Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

**ПРН 7.** Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

**ПРН 9.** Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

**ПРН 10.** Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

**ПРН 11.** Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

**ПРН 12.** Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

<b>Вимоги викладача, політика курсу</b>	Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять згідно розкладу, не спізнюватись, а також самостійну роботу. Здобувач зобов'язаний працювати з навчальною та додатковою літературою, з інформацією на електронних носіях і в Інтернет-ресурсах. За умов пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття за наявності допуску викладача. Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Під час роботи над завданнями не припустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.
---	--

## СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

<p><b>Лекції 1-2</b></p>	<p>Тема Т1. Сутність кризи та причини її виникнення на підприємств</p>	<p><b>Практичне заняття 1</b></p>	<p>Фінансова криза на підприємстві та її симптоми. Види та фази фінансової кризи. Фактори, які обумовлюють виникнення кризи. Внутрішні і зовнішні причини кризи. Взаємозв'язок виникнення кризи з етапами життєвого циклу підприємства.</p>	<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);"><b>Самостійна робота</b></p> <p>Кризові явища. Їх класифікація та циклічність. Загальні поняття про кризу і кризові явища. Причини виникнення кризи. Типологія кризових явищ. Види криз. Класифікація і причини організаційних криз. Суть і причини появи економічних, фінансових криз, їх циклічність. Фази циклу і їх прояв. Види економічних криз. Взаємозв'язок технічних та економічних кризових явищ. Кризи, що викликані незадовільним функціональним спрямуванням фінансовим менеджменту. Напрямки, що приводять до руйнування організаційного, економічного й виробничого механізму функціонування суб'єктів господарювання.</p>	
<p><b>Лекції 3-4</b></p>	<p>Тема Т2. Діагностування кризи у процесі фінансового управління підприємством.</p>	<p><b>Практичне заняття 2</b></p>	<p>Діагностика виникнення і розвитку кризового процесу. Сутність та завдання діагностики кризи розвитку підприємства. Інформаційне та методичне забезпечення діагностики кризового процесу. Етапи діагностики кризового процесу. Методи діагностики кризи. Особливості прогнозування і планування в антикризовому управлінні. Оцінювання симптомів розвитку кризових ситуацій. Методика поглибленого оцінювання фінансового стану неплатоспроможного підприємства. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства. Розрахунок та аналіз фактичних показників і тенденцій розвитку. Оцінка глибини фінансової кризи. Прийняття рішення про доцільність антикризових заходів на підприємстві.</p>		<p>Особливості аналізу фінансово-господарської діяльності в залежності від фази прояву кризи. Методичне забезпечення діагностики кризи розвитку підприємства. Аналіз і дослідження кризової ситуації, який потребує вивчення макро-, мезо- та мікрооточення суб'єктів господарювання. Основні етапи та методи діагностування кризи, показники ліквідності та платоспроможності підприємства, показники прибутковості капіталу підприємства, показники обіговості капіталу, показники рентабельності. Моделі та показники для визначення ймовірності банкрутства суб'єктів господарювання.</p>
<p><b>Лекції 5-6</b></p>	<p>Тема Т3. Необхідність та сутність антикризового фінансового управління.</p>	<p><b>Практичне заняття 3</b></p>	<p>Сутність та завдання антикризового фінансового управління. Сутність та основні елементи механізму антикризового фінансового управління. Характерні риси антикризового фінансового управління. Методика та етапи проведення антикризового фінансового управління. Антикризова програма підприємства.</p>		<p>Сутність та мета антикризового фінансового управління. Основні функції антикризового управління. Специфіка системи, процесів та механізмів антикризового управління підприємством. Характеристика контрольних спостережень у процесі антикризового фінансового управління. Організація контролю за реалізацією антикризової програми. Структурно-логічна схема проведення контролю реалізації антикризової програми. Характеристика етапів контрольного спостереження у процесі антикризового фінансового управління. Способи визначення допустимих меж окремих показників – стандарту контролю в процесі антикризового фінансового управління.</p>

<b>Лекції 7-8</b>	Тема Т4. Стратегія і тактика антикризового фінансового управління.	<b>Практичне заняття 4</b>	Всебічне дослідження і надання необхідної інформації керівникам підприємств для прийняття рішень про перспективність і доцільність подальшого розвитку підприємства. Роль стратегії і тактики в антикризовому фінансовому управлінні. Етапи стратегічного планування. Технологія стратегічного планування. Розробка антикризової фінансової стратегії на підприємстві. Організація втілення антикризової фінансової стратегії. Значення та принципи складання бізнес-планів.	Стратегії фінансової стабілізації. Етапи фінансової стабілізації в умовах кризової ситуації. Усунення неплатоспроможності. Відновлення фінансової стабільності. Зміна фінансової стратегії з метою прискорення економічного росту. Стратегія як узагальнена модель дій, необхідних для досягнення поставлених цілей шляхом координації й розподілу ресурсів компанії. Кінцева мета санаційної стратегії. Оздоровлення фінансового стану підприємства як складова частина управління кризовими станами й банкрутством. Принципи, на яких базується стратегічне планування. Розробка планів як специфічного виду діяльності є послідовним ітераційним процесом. Сутність і призначення стратегічних планів маркетингу, виробництва, фінансовий план, план з персоналу, план науково-дослідних і проектно-конструкторських робіт.
<b>Лекція 9</b>	Тема Т5. Маркетинг в антикризовому фінансовому управлінні суб'єктами господарювання.	<b>Практичне заняття 5</b>	Цілі та функції маркетингу в антикризовому фінансовому управлінні. Дослідження ринкових можливостей підприємства з позиції антикризового маркетингу. Оцінка конкурентних позицій товару. Формування маркетингових стратегій в антикризовому фінансовому управлінні та їх класифікація. Використання засобів маркетингу в антикризовому фінансовому управлінні.	Методи оцінки конкурентного потенціалу товару, сутність і розробка маркетингової стратегії, види маркетингових стратегій в антикризовому управлінні, маркетинговий план, засоби маркетингу в антикризовому управлінні, мотивація в системі антикризового маркетингу. Мотивація в системі антикризового маркетингу. Позиціонування товару й комунікації в антикризовому маркетингу.
<b>Лекції 10-11</b>	Тема Т6. Інновації в антикризовому фінансовому управлінні.	<b>Практичні заняття 5,6</b>	Інновації в антикризовому фінансовому управлінні. Інноваційний процес як фактор антикризового фінансового управління. Інноваційний потенціал діяльності підприємств, його роль в антикризовому фінансовому управлінні. Державна інноваційна стратегія антикризового розвитку. Формування інноваційних інфраструктур як умова виходу з кризи. Інноваційні проекти, критерії їх вибору. Нововведення в процесах, які включають процесні інновації антикризового управління.	Фактори, що впливають на інноваційний потенціал на підприємстві, інноваційну стратегію підприємства, державну інноваційну стратегію антикризового розвитку, формування інноваційних інфраструктур, класифікацію інноваційних інфраструктур, інноваційні проекти, критерії їхнього вибору. Процес формування інноваційної системи в залежності від рівня інноваційного потенціалу підприємства, тобто його можливості в досягненні поставлених цілей. Процесні інновації орієнтовані на економію всіх видів витрат і часу, підвищення якості роботи. Особливості процесних інновацій: короткостроковість їх окупності, доступність у проектуванні та реалізації. Державна інноваційна стратегія антикризового розвитку. Формування інноваційних інфраструктури як умова виходу з кризи. Інноваційні проекти, критерії їх вибору.

<b>Лекції 12-13</b>	Тема Т7. Інвестиційна політика в антикризовому фінансовому управлінні.	<b>Практичні заняття 6,7</b>	Характеристика стану інвестиційного процесу як база для прийняття інвестиційних рішень в антикризовому фінансовому управлінні. Джерела фінансування інвестицій в умовах обмежених фінансових ресурсів. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств. Методи оцінки інвестиційних проектів. Особливість розробки інвестиційної стратегії на підприємствах в умовах кризи. Етапи процесу прийняття інвестиційних рішень.	Основні складові інвестиційного ринку. Стадії вивчення та аналізу інвестиційного ринку. Показники розвитку інвестиційного ринку. Необхідність врахування фаз економічного розвитку держави для інвестиційної привабливості інвестиційного ринку. Методика визначення інвестиційної привабливості підприємства. Можливі джерела інвестиційних ресурсів підприємства. Етапи розробки стратегії інвестиційних ресурсів. Визначення загального обсягу інвестиційної діяльності підприємства. Необхідні умови формування інвестиційної стратегії підприємства. Вплив інвестиційної стратегії розвитку підприємства на його антикризову стратегію.
<b>Лекції 14-15</b>	Тема Т8. Ризики в антикризовому фінансовому управлінні підприємством.	<b>Практичні заняття 7,8</b>	Основні ознаки ризику. Взаємодія факторів ризику. Антикризове фінансове управління ризиком. Заходи захисту від ризику в антикризовому менеджменті. Методи оцінки ризику. Природа та класифікація управлінських та фінансових ризиків. Фактори ризикованого управління та прояву виникнення ризику. Фінансове управління ризиком. Систематизація та детальне дослідження ризиків.	Сучасний ризик-менеджмент у системі антикризового управління, етапи управління ризиком, внутрішні механізми нейтралізації ризиків, зовнішні механізми нейтралізації ризиків. Ризики в технології антикризового управління. Типологія ризиків, їх облік.. Всебічне вивчення ризиків як методологічна база для професійного антикризового управління. Оцінка ефективності управління ризиками.
<b>Лекція 16</b>	Тема Т9. Реструктуризація суб'єктів господарювання різних форм власності та видів діяльності під час антикризового фінансового управління.	<b>Практичне заняття 8</b>	Реструктуризація, її зміст та порядок проведення. Механізм реорганізації юридичної особи. Форми санаційної реструктуризації у суб'єктів господарювання: злиття, поглинання, приєднання, поділ, виділення, перетворення. Реструктуризація як процес здійснення організаційно-господарських, фінансово-економічних, правових, технічних заходів. Фінансова реструктуризація суб'єктів підприємства. Банкрутство, ліквідація та санація як методи антикризового фінансового управління. Сутність, форми та економічні наслідки банкрутства. Поняття про санацію підприємства.	Санація, спрямована на реорганізацію боргу, санація, спрямована на реорганізацію підприємства, реструктуризація підприємства, її види, санація, спрямована на укрупнення підприємства, санація, спрямована на подрібнення підприємства, санація, спрямована на перетворення Реструктуризація суб'єктів господарювання на мікрорівні. Реструктуризація виробництва суб'єктів господарювання. Адаптаційна або прогресивна, реструктуризація суб'єктів господарювання. Законодавство України про банкрутство. Форми санації. Ліквідація збанкрутих підприємств. Заходи щодо виявлення та запобігання банкрутству. Відповідальність за правопорушення, пов'язані з банкрутством.
<b>Лекції 17-18</b>	Тема Т10. Технологія антикризового фінансового управління.	<b>Практичне заняття 9</b>	Сутність та поняття технології антикризового фінансового управління. Загальна технологічна схема процесу фінансового управління у кризовій ситуації. Технологія розробки управлінських рішень в антикризовому фінансовому управлінні. Параметри контролю кризових ситуацій в технології антикризового фінансового управління. Сутність та поняття технології антикризового управління. Система раннього попередження і реагування.	Організація внутрішньогосподарського антикризового механізму. Вимоги до антикризових програм та планів антикризових заходів. Концептуальна модель процесу антикризового фінансового управління підприємством. Формат антикризової програми підприємства. Процес формування антикризової програми підприємства. Форми усунення неплатоспроможності підприємства. Банкрутство суб'єктів господарювання. Форми рефінансування дебіторської заборгованості: факторинг; форфейтинг; оформлення заборгованості векселями. Контроль як функція антикризового управління. Контроль у системі антикризового управління, найважливіші принципи контролю.

## МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Лекційні і практичні заняття укомплектовано наступним обладнанням: Мультимедійний проектор VE303G NEC, Ноутбук SAMSUNG 540U (NP540U3C), Ноутбук Asus Eee PC1001PXD, БФП Canon i-SENSYS MF4410, Колонки incredible sound R215, системний блок Intel Atom D525, монітор lg e1940s monitor, Проекційний екран, ОС Windows 7, пакет офісних програм Microsoft office 2016, вільний доступ до Wi-Fi, Система дистанційного навчання і контролю Moodle – <http://moodle.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=1507>

## ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Антикризове корпоративне управління. Теоретичні та прикладні аспекти / [С. С. Гасанов та ін.]; Держ. навч. - наук. установа "Акад. фін. упр.", Ін-т післядиплом. освіти. – К.: ДННУ "Акад. фін. управління", 2012. – 300 с.
2. Безверхнюк Т.М. Антикризове проектне управління в державному секторі: підручник / [Т. М. Безверхнюк та ін.; за заг. ред. Т. М. Безверхнюк, І. А. Сенчі]; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. - Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017.–251 с.
3. Борзенко В.І. Антикризове управління: навч. посіб. / В. І. Борзенко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". - Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2016. – 231 с.
4. Єлєцьких. Фінансова санація та банкрутство підприємств. Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2007. – 192 с.
5. Закон України «Про підприємства в Україні» // Державна та комунальна власність в Україні: Зб. нормат. актів. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – С. 23–49.
6. Камнева А.В. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. / А. В. Камнева, Т. Ю. Можевенко; Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т". — Харків : ХАІ, 2015. – 83 с.
7. Комарницький І.Ф. Антикризове управління підприємством: теорія та практика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. Ф. Комарницький, Ю. О. Терлецька ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – 2-ге вид., стер. - Чернівці : Рута, 2012. – 248 с.
8. Кульчій І.О. Антикризове управління: навчальний посібник. – Полтава: ПолтНТУ, 2016. – 120 с.
9. Олешко А.А. Антикризове управління фінансовими корпораціями: навч. посіб. / А. А. Олешко, К. П. Побоча; Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. - Ірпінь: Ун-т ДФС України, 2017. – 440 с.
10. Про внесення змін до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2003. – № 28. – С. 210.
11. Фінансова санація і антикризове управління підприємством = Financial sanitation and enterprise's crisis management : навч. посіб. / М. К. Бондарчук, І. В. Алексєєв; Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2017. – 267 с.
12. Carson Carol S., Ingves Stefan. International Monetary Fund Financial Soundness Indicators [Electronic resource] / Carol S.Carson, Stefan Ingves // International Monetary Fund Financial Soundness Indicators – Access : <http://imf.org/external/np/sta/fsi/eng/2003/051403.pdf>.

Додаткова

1. Антонюк Н.А. Антикризове управління національною економікою в умовах децентралізації: теорія, методологія, практика: монографія / Н. А. Антонюк; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. – 354 с.
2. Бас Ю.В. Загальні основи управління підприємством в умовах фінансової кризи / Ю.В. Бас, А.С. Петлюк// Наука й економіка.- 2015. - № 1 (37). – С. 9-13.
3. Гринько Т.В. Стратегія як інструмент антикризового управління на підприємстві / Т.В. Гринько // Економіст. – 2013. – № 8. – С. 51-53.
4. Карпунь І. Н. Державні антикризові заходи фінансової стабілізації підприємств / І. Н. Карпунь // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.2. – С. 202–208.
5. Кругляк А.М. Антикризове управління діяльністю підприємств (на прикладі машинобудівних підприємств Запорізької області): дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Кругляк Альберт Миколайович ; Держ. вищ. навч. закл. "Приазов. держ. техн. ун-т". - Маріуполь, 2012. – 246 арк.
6. Линник О.І. Антикризове управління на вітчизняних та закордонних підприємствах: теорія, діагностика кризового стану, соціально-економічні аспекти управління: монографія / О. І. Линник, Р. Ф. Смоловик, І. А. Юр'єва ; Нац. техн. ун-т "Харк. політехн. ін-т". - Х.: Підручник НТУ "ХПІ", 2013. – 543 с.
7. Омелянович Л. О. Адаптивне антикризове управління фінансовими ресурсами торговельних підприємств: монографія / Л. О. Омелянович, С. В. Чимириш ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. - Донецьк : ДонНУЕТ, 2013. – 277 с.
8. Пілецька С.Т. Антикризове управління економічною стійкістю промислового авіапідприємства: монографія / С. Т. Пілецька ; Нац. авіац. ун-т. - Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 304 с.
9. Піюренко І.О. Антикризове управління харчовими підприємствами: проблеми теорії і практики: [монографія] / Піюренко І. О. – Херсон: Гринь Д. С. [вид.], 2013. – 331 с.
10. Старинець О.Г. Антикризове управління телекомунікаційними підприємствами: стан та перспективи розвитку: монографія / О. Г. Старинець; Держ. ун-т телекомунікацій. - Київ : Талком, 2018. – 319 с.
11. Шубіна С. Фінансовий аналіз. Практикум / С. Шубіна, В. Швадченко, О. Мирошник. – К.: ЦУЛ, 2017. – 296 с.
12. Global Financial Stability Report. Containing Systemic Risks and Restoring Financial Soundness. – Washington International Monetary Fund. – April, 2008. – 192p.

**Web-ресурси:** <http://www.minfin.gov.ua/>; <http://me.gov.ua/>; <http://sfs.gov.ua/>;  
<http://www.ukrstat.gov.ua/>; <http://www.nbu.gov.ua/>; <http://biz.liga.net/industriya/>;  
<http://www.ufin.com.ua/index.htm>; <https://www.business-inform.net/main/>; : <http://eip.org.ua/>;  
<http://tr.knteu.kiev.ua/>; <http://zt.knteu.kiev.ua/>; <http://sedu.kneu.edu.ua/>

## ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ

Фінансова криза на підприємстві та її симптоми. Види та фази фінансової кризи. Фактори, які обумовлюють виникнення кризи. Внутрішні і зовнішні причини кризи. Діагностика виникнення і розвитку кризового процесу. Сутність та завдання діагностики кризи розвитку підприємства. Етапи діагностики кризового процесу. Методи діагностики кризи. Особливості прогнозування і планування в антикризовому управлінні. Оцінювання симптомів розвитку кризових ситуацій. Методика поглибленого оцінювання фінансового стану неплатоспроможного підприємства. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства. Прийняття рішення про доцільність антикризових заходів на підприємстві. Сутність та завдання антикризового фінансового управління. Сутність та основні елементи механізму антикризового фінансового управління. Характерні риси антикризового фінансового управління. Методика та етапи проведення антикризового фінансового управління. Антикризова програма підприємства. Роль стратегії і тактики в антикризовому фінансовому управлінні. Етапи стратегічного планування. Технологія стратегічного планування. Розробка антикризової фінансової стратегії на підприємстві. Цілі та функції маркетингу в антикризовому фінансовому управлінні. Дослідження ринкових можливостей підприємства з позиції антикризового маркетингу. Формування маркетингових стратегій в антикризовому фінансовому управлінні та їх класифікація. Використання засобів маркетингу в антикризовому фінансовому управлінні. Інновації в антикризовому фінансовому управлінні. Інноваційний процес як фактор антикризового фінансового управління. Інноваційний потенціал діяльності підприємств, його роль в антикризовому фінансовому управлінні. Інноваційні проекти, критерії їх вибору. Характеристика стану інвестиційного процесу як база для прийняття інвестиційних рішень в антикризовому фінансовому управлінні. Джерела фінансування інвестицій в умовах обмежених фінансових ресурсів. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств. Особливості розробки інвестиційної стратегії на підприємствах в умовах кризи. Основні ознаки ризику. Взаємодія факторів ризику. Антикризове фінансове управління ризиком. Заходи захисту від ризику в антикризовому менеджменті. Методи оцінки ризику. Природа та класифікація управлінських та фінансових ризиків. Фінансове управління ризиком. Реструктуризація, її зміст та порядок проведення. Механізм реорганізації юридичної особи. Форми санаційної реструктуризації у суб'єктів господарювання. Реструктуризація як процес здійснення організаційно-господарських, фінансово-економічних, правових, технічних заходів. Фінансова реструктуризація суб'єктів господарювання. Банкрутство, ліквідація та санація як методи антикризового фінансового управління. Сутність, форми та економічні наслідки банкрутства. Поняття про санацію підприємства. Сутність та поняття технології антикризового фінансового управління. Загальна технологічна схема процесу фінансового управління у кризовій ситуації. Технологія розробки управлінських рішень в антикризовому фінансовому управлінні. Параметри контролю кризових ситуацій в технології антикризового фінансового управління. Сутність та поняття технології антикризового управління.

## СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів для оцінювання успішності студента	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Нарахування балів
	90-100	A	відмінно (залік)	
	81-89	B	добре (залік)	
	75-80	C		
	65-74	D	задовільно (залік)	
	55-64	E		
	30-54	FX		
0-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

для денної форми навчання:

- поточний контроль (написання модульних контрольних робіт, усне опитування, виконання індивідуального завдання, самостійна робота): 50% семестрової оцінки;
- підсумковий контроль (залік): 50% семестрової оцінки.

для заочної форми навчання:

- підсумкова тестова контрольна робота: 40% семестрової оцінки;
- підсумковий залік: 60% семестрової оцінки.

## НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

Здобувач повинен дотримуватися «Стандарту академічної доброчесності Донбаської державної машинобудівної академії»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, дотримуватися корпоративної культури, академічній доброчесності та етики академічних відносин, запобігати академічного плагіату. Дотримуватися вимог Інструкції про забезпечення належних протиепідеміологічних заходів. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту звертатись до завідувача кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва.

Силабус за змістом відповідає робочій програмі навчальної дисципліни